

MidtPUNKT

NÆRINGSFORENINGEN I TRONDHEIM
MID-NORWAY CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

*Merete Kvidal
om skjenkenæringen*

*Hermann Hansen
om vei*

*Trude Olafsen
om AkvARENA*

TEMA:
Skjenkenæringen

Selv om du transporterer kasser trenger du ikke kjøre rundt i en

Ikke alle yrkesbiler behersker norske forhold like godt som Vito fra Mercedes-Benz. Med innovativ teknologi som ADAPTIVE ESP® med ABS, ASR, BAS og EBD, tar Vito seg av bekymringene dine og lar deg konsentrere deg om jobben din. Vito er dessuten eneste varebil som

leveres i kombinasjonen 4-hjuls-trekk, diesel (CDi) og automat. Bli kjent med Vito hos din Mercedes-Benz forhandler eller på www.mercedes-benz.no

Gj.snitt forbruk Vito 111 0,81-1,02 l/mil. Co2 utslipp 215-270 g/km
Importør Bertel O. Steen AS. Finansiering Bertel O. Steen Finans.

Kampanjepakke

kr 22.713,-_{eks. mva}

Automatgir, klimaanlegg, 17" alufelger, varmedempende frontrute, veil. 36.378,- eks.mva

---

Mercedes-Benz

FOTO: GRY KARIN STIMO I STUDIO STIMO

MidtPunkt til Håndverkerforeningen

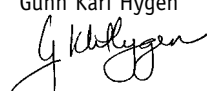
Fra dette nummer går MidtPunkt også til medlemmer av Håndverkerforeningen. Jeg håper du som derfor leser bladet for første gang synes det er spennende. Bladet var i sin tid et medlemsmagasin for Næringsforeningen. Med tiden har det utviklet seg til en generell infokanal for næringslivet i regionen. 2/3 av de 6000 næringslivsledere og offentlige beslutningstagerne som får magasinet er ikke medlemmer.

Næringsforeningen og Håndverkerforeningen har i lengre tid hatt samtaler med tanke på å samarbeide tettere. Allerede før vi konkluderer på hvordan vi skal samarbeide, fant vi ut at ingen tar skade av å vite mer om hverandre. Derfor har styret i Håndverkerforeningen bestemt at de betaler for at medlemmer av Håndverkerforeningen får MidtPunkt de neste gangene.

Målet er at de to organisasjonene skal lære mer om hverandre. Neste nummer vil handle om håndverkerbedriftene, og jeg håper våre medlemmer på denne måten kan få vite mer om bedriftene i vår søsterorganisasjon.

MidtPunkt vil i tillegg ha artikler om håndverkerbedrifter i resten av numrene ut året. Vi arbeider også for en enkel løsning slik at NiTs møteinnkallinger kan gå til HiT.

Som det fremgår av egen artikkel i dette bladet, har jeg den siste tiden hatt god anledning til å lære mer om Håndverkerforeningen. Det er et imponerende stykke arbeid organisasjonen nedlegger hvert år. Næringsforeningen ser frem til at organisasjonene kan bli bedre kjent og samarbeide bedre i fremtiden, uansett hvilket nivå, og hvilken organisasjonsform, man velger.

Gunn Kari Hygen

Administrerende direktør

Innhold

Tror politikerne blir skuffet.....	4
Utvikling i skjenkenæringen i Trondheim.....	7
– Vi skaper mangfold og kultur.....	8
Politiet vil stramme inn skjenkepraksisen.....	10
Hvem bruker vold – og hvorfor?.....	12
– Gi oss forutsigbarhet!.....	14
Vaklende "Front mot front" i 40 år.....	15
Ap vil ha politisk rasjonering av handelsareal.....	16
Løser bemanningsproblemer.....	18
Samtaler om bedre samarbeid.....	19
Formannskapet stilte fulltallig.....	20
Jazzmiljø i medvind.....	21
Klæbu Næringshage vil bedre vekstkårene.....	22
Virksomheters –samfunnsansvar.....	23
AkvARENA Trøndelag.....	24
Husleielov i endring.....	26
Markedsføring av din bedrift gjennom NiT.....	27

Utgiver:

Næringsforeningen i Trondheim
Postboks 778 Sentrum
Telefon: 73 88 31 10 - Telefaks: 73 88 31 11
firmapost@trondheim-chamber.no

Redaktør:

Gunn Kari K. Hygen

Redaksjonell produksjon:

Trygve Bragstad
Ragnhild Tokstad Bergsmyr i Bergsmyr AS

Teknisk produksjon og design:

GRØSET™ Guri Jermstad as
Opplag: 6 200

Web side: www.trondheim-chamber.no

FORSIDEFOTO: GT NERGAARD

Hovedsamarbeidspartnere:

 SpareBank 1 Midt-Norge

 Prétor
ADVOKAT

 Adecco

 Fokus Bank
filial av Danske Bank

 KPMG

Næringsforeningen:

Tror politikerne blir skuffet

Roar Hildonen i Næringsforeningens fagråd reiseliv synes det er prisverdig at politikerne vil gjøre noe med voldsproblematikken i Midtbyen. Men det blir for enkelt å tro at volden nærmest er serveringsstedene sin skyld.

– Politikerne bør sette seg ned og tenke seg om. Hvis de tror at volden blir borte ved å stenge utestedene klokka 02 i stedet for 03, blir de nok sørgelig skuffet. Bildet er ikke så enkelt og énsidig, mener Hildonen. Som gründer, restauranteier og mat- og vinkjenner har han lang fartstid i bar- og restaurantbransjen i Trondheim.

Sammensatt bilde

– Jeg savner politikere som spør "hvorfor". Hva skyldes volden i Midtbyen og i samfunnet for øvrig? Hvorfor er det sånn? Og hva hvis innstramminger i skjenkepolitikken ikke hjelper?

Hildonen mener politikernes behov for å vise handlekraft dessverre fører til at de griper til de enkleste løsningene.

– Jeg skjønner godt politikernes behov for å gjøre konkrete tiltak, og deler fullt ut målsetningen om å redusere bråket i Midtbyen. Men vi som jobber i byen på nettene, ser at volden har helt andre årsaker enn skjenkebevillinger og åpningstider. Skal politikerne få bukt med volden, må de gripe tak i problemene som finnes blant dem som ikke kommer inn på utestedene – på 16-åringers som trekker til byen for spenningens skyld, på gjengene og på dem som er for beruset til å slippe inn. Utfordringene ligger andre steder enn i alkoholen folk får servert på utestedene.

Vil samarbeide

Ifølge Hildonen bidrar utestedene tvert imot til å dempe vold og bråk. Næringen sørger nemlig for at mer av drikkingen og festene skjer i kontrollerte former. Han mener det er naivt å tro at folk drikker

– Vi deler fullt ut målsetningen om å redusere bråket i Midtbyen. Men vi som jobber i byen på nettene, ser at volden har helt andre årsaker enn skjenkebevillinger og åpningstider, sier fagrådsleder og restauranteier Roar Hildonen.

mindre om utestedene stenger tidligere. Det eneste en oppnår, er at folk fortsetter festen på nachspiel. Der er det langt mindre forutsigbart både hva de drikker og ruser seg på, og hva de foretar seg.

– Det er klart at problemene i Midtbyen kunne blitt mindre ved å flytte festingen ut av sentrum og inn i folks hjem, men jeg er ikke i tvil om at det vil gi andre og langt mindre oversiktlige problemer.

Ja til mer kontroll

Hildonen peker på at de aller fleste aktørene i bransjen er sin rolle bevisst og ønsker å opptre ansvarlig. Derfor hilser han også flere kontroller velkommen. – Av et stort antall utesteder, er det svært få som blir tatt for å bryte skjenkereglene. Når det er sagt, er det bare positivt for bransjen å få bort uansvarlige aktører som for eksempel skjenker alkohol til mindreårige eller svært berusede gjester, eller som serverer etter stengt tid.

Herjer med bransjen

Kortsiktig og respektløst, mener restauranteier og fagrådsmedlem Roar Hildonen om kommunens skjenkepolitikk.

Han tror større forutsigbarhet i rammebetingelser ville gitt langt høyere kvalitet på ute- og serveringsstedene i Trondheim, og er redd politikernes vingling i skjenkepolitikken åpner for kortsiktige aktører.

– Dette er å herje med bransjen. Vi er en næring som forsøker å drive langsiktig og seriøst, og ønsker mer enn noen andre mangfold og kvalitet på tilbudene i byen. Som andre næringsdrivende må vi imidlertid vurdere om investeringene og innsatsen vil betale seg. Og det er ingen tvil om at vi har langt større usikkerhet enn andre næringer, i og med at vi må operere med fireårsperspektiv (se faktaboks side 6, red.anm.) på investeringene. Nå må vi få langsiktige og konsekvente skjenkebetingelser som gjør det mulig å drive seriøst.

En ny by

Det siste tiåret er antallet skjenkebevillinger i Trondheim nær doblet. Det har gitt et mangfold i kulturtilbud og -uttrykk som gjør Trondheim til en levende by.

- En forutsigbar skjenkepolitikk gir mulighet for å starte smalere virksomheter og prøve nye konsepter som gjør byen rik på kultur og tilbud, mener Roar Hildonen.

Kulturby

Hildonen peker på puber og barer som serverer minikonserter og høytlesning, og restauranter som fungerer som kunstgallerier. – Folk trenger noe vakkert å se og høre på, og noe godt å spise og drikke. Serveringsnæringen er uløselig knyttet til opplevelsen av Trondheim som en kulturby det er godt å bo i og komme til.

Og folk strømmer til byen. Det gir fulle konsertsaler, teaterlivet blomstrer, og hotellene har historisk stort belegg.

– Før 1997 slet hotellene med å nå 50 prosent belegg. Ti år etter er det stort sett stappfullt på alle hoteller, til tross for at antall hotellsenger har økt kraftig. Det sier noe om at Trondheim har blitt en spennende by, også internasjonalt, og i både forretnings- og fritidssammenheng.

Trenger mangfoldet

Nye utsteder gir også nye vaner. – I dag ser vi ungdommer som tilbringer lørdagskvelden på byens kaffebarer. Eller voksne som kombinerer måltid med kunst- og kulturopplevelser. Det viser at det er viktig å legge til rette for at ulike tilbud kan leve side om side og utfylle hverandre.

– En forutsigbar skjenkepolitikk gir mulighet for å starte smalere virksomheter og prøve nye konsepter som gjør byen rik på kultur og tilbud. Det skjønte politikerne etter 1997. La oss ikke ta skrittet tilbake til 80- og 90-tallets villniss av rare skjenkereglene med stadige endringer i åpningstider, skjenketak og uforståelige restriksjoner på utservering, sier Hildonen.

Møteplassen

Fredagsforum: Hver fredag på Britannia Hotell, salong Wedel Jarlsberg klokken 11.30 til 12.30.

I tillegg til Fredagsforum kan Næringsforeningen tilby følgende spennende møter i vår:

- 24. januar Bydelsmøte Tiller, Heimdal, Sandmoen...
- 29. januar Trøndelagsdagen 2008
- 1. februar Malvik Næringslivsmøte, møte med ordfører
- 5. februar Forretningsmuligheter i Sentral- og Øst-Europa
- 12. februar ITovasjon
- 14. februar Leverandørseminar
- 26. februar Næringslivsdagene 2008 på BI
- 26. februar Hvordan øke inntektene uten å øke markedskostnadene?
- 3. mars Kurs i byggesak
- 5. mars Trådløs Framtid – Samling I
- 11. mars KRAFT-konferansen 2008
- 12. mars Medlemsmøte NiT Melhus
- 13. mars Samling i AquArena
- 26. mars Generalforsamling, NiT
- 31. mars Juslunsj: Arbeidsgivers plikter ift. det psykososiale arbeidsmiljø
- 31. mars Reiselivsfrøkost: Etikk og kundepleie
- 2. april Energibransjens muligheter
- 3. april Norskehavskonferansen
- 3. april Eksportfrokost
- 3. april Offentlige krav til selskapets miljøforhold
- 9. april Handelskammerkurs
- 9. april Hvordan hente høyt utdannet arbeidskraft fra utlandet
- 16. april Trådløs Framtid – Samling II
- 16. april Bygg – og anleggsbørsen
- 17. april Juslunsj
- 21. april Møteforum Trondheim
- 29. april Effektiv vareleveranse i Trondheim
- Mai Når alt går galt - Sikkerhet og sårbarhet 08
- 5. mai Styrking av den kommersielle / merkantile utdanningen i Trondheim
- 6. mai Møjljelag Havbruk
- 7. mai Deep Sea Society-samling
- 14. mai Viktige saker for Eiendomsbransjen i Trondheim
- 20. mai Forskningsmøte Transport/logistikk
- 22. mai MedITNor-samling
- 28. mai Kulturbaserte instanser i Trondheim
- 4. juni Juslunsj
- 5. juni Sommerfest NiT
- 6. juni Bydelsmøte Fossegrenda
- 10. juni Reiselivsfrøkost: Trøndersk Mat og Drikke
- 10. juni Nyhavna, hvordan bør kommunedelplanen bli?
- 12. juni Midtbyplanen

Møtedatoer kan endres. Følg med på:

www.trondheim-chamber.no

Utvikling i skjenkenæringen i Trondheim

Skjenkenæringen i Trondheim er i stadig vekst. Antall steder med innvilget skjenkebevilling er økende, og i 2006 var det totalt 271 steder med tillatelse til å servere alkohol i Trondheimsområdet.

I 1995 var det tilsvarende tallet på 156, noe som representerer en økning på 64,1% fra 1995 til 2006. Tallene for hvert år indikerer en jevn økning uten store sprang, men tendensen er en raskere tiltakning av antall bevillinger de siste årene, med økningen fra 2005 til 2006 som topp. I 2006 ble det tildelt 32 nye bevillinger. Antall salgsbevillinger fra butikkutsalg var 101 i 2006, mot 92 i 2004 som er det tidligst tilgjengelige tallet i denne sammenheng.

Når det gjelder mengde alkohol som omsettes på skjenkesteder har denne økt i et lengre perspektiv, men sunket fra 2004

til 2005. Dette skyldes en nedgang i omsetningen av øl (volumprosent opp til 4,7), som overgår økningen i omsetning av vin og brennevin. Den totale nedgangen i omsatt mengde alkohol på skjenkesteder fra 2004 til 2005 var på rundt 74.000 liter alkoholholdig drikk. Dette tilsvarer en nedgang på 2 prosent.

Nedgangen i salg på skjenkestedene står i kontrast til hva salgsstedene (butikker minus vinmonopolutsalg) rapporterer. Her har man opplevd en økning på hele 8,7% i antall liter solgt alkoholholdig drikk fra 2003 til 2004. Dette kan tyde på at for-

brukere drikker større mengder alkohol før man ankommer skjenkestedene enn før. Det er en oppfatning politiet i en rapport fra juridisk kontor i Trondheim kommune uttaler at de deler. Samtidig kan dette også tyde på at alkohol i større grad nyttes ved andre anledninger enn når man skal på byen.

Når det gjelder geografiske forskjeller og hvordan slike tall fordeler seg på ulike typer etableringer, har kommunen tilgang på data om dette gjennom skjemaene de mottar fra bevillingsstedene, men juridisk kontor har verken gjort eller har planer om å gjøre analyser på dette.

FAKTA

Skjenkebevilling

- Alle som driver et serveringssted som serverer alkoholholdig drikk, må ha skjenkebevilling. Alkoholholdig drikk er drikk som inneholder over 2,5 volumprosent alkohol.
- Kommunen tildeler skjenkebevilling for maksimum fire år om gangen.
- Bystyret behandler retningslinjene for skjenkebevilling hvert fjerde år, for at hvert nye bystyre skal kunne uttale seg om, og eventuelt endre, reglene.
- Siste gang Bystyret behandlet retningslinjene, var i juni 2004. De skal behandles igjen i juni i år.

Nederst i Nordre gate ligger utestedene tett. På dagtid er strøket rolig, men på helgenettene øker pulsen.

Får du ut de potensielle merverdier som ligger i din eiendom?

Forvaltes eiendommen på en optimal måte?

Det er vanskelig for mindre selskaper og/eller eiendomsbesittere å ha tilstrekkelig kompetanse innen utvikling, utleie, forretningsførsel, drift, internkontroll, jus etc. til å få det optimale ut av næringseiendommen. Basale har spesialisert seg på eiendomsforvaltning, drift- og utvikling/rådgivning. Vi har topp kompetanse innen alle ovennevnte fagdisipliner i eget hus. Alle våre eiendommer forvaltes av tverrfaglige team som sørger for at alle aspekter av forvaltningen ivaretas på beste måte.

Vi forstår at du som eiendomsbesitter er opptatt av at dine leietagere skal være en del av en velfungerende og attraktiv eiendom. Det er leietakerne som besørger din avkastning.

Basale skaper merverdi for både eier og bruker av næringseiendom. Vi tar eierrollen!

Ta kontakt i dag for en prat om forvaltning og drift av din eiendom. Sentralbord: 73 80 66 00, e-post: firmapost@basale.no

basale

Basale AS er et tverrfaglig kompetansehus innen eiendom som dekker alle behov innen tradisjonell eiendomsforvaltning av næringseiendom, samt et bredt spekter av analyse- og rådgivningstjeneste, næringsmegling m.m. Samlet forvaltningsportefølje er på ca. 2.000.000 kvm og har en samlet verdi på over NOK 30 milliarder. Basale har hovedkontor i Trondheim med egne avdelingskontor i Oslo, Stavanger, Bergen og Stockholm, med totalt sett 115 ansatte. Basale er et heleid datterselskap av OBOS.

www.basale.no

Skala gir grunnlaget for strategiske beslutninger

markedsundersøkelser kundetilfredshet omdømme
merkevarekjennskap potensialberegninger trender fokusgrupper

skala:
fremtidsorientert
analyse & rådgivning

www.skala-as.no | tlf 45 45 57 00 | Dronningens gt 9 | Postboks 40 Sentrum | 7400 Trondheim | Medlem av Norsk Markedsanalyse Forening

bonitas
næringsmegling

Selge/leie ut Næringseiendom?

- Skaff profesjonell bistand

Bonitas Næringsmegling har lang erfaring med å selge eiendommer/eiendomsselskaper i hele landet. Vi har stor etterspørsel fra eiendomsfond, syndikater og utenlandske/norske investorer på kjøp av næringseiendom. Vi oppnår for tiden svært gode priser.

Ta kontakt med Erik Møller på tlf 988 00 361 for en uforpliktende samtale.

www.bonitas.no

Serveringsstedene i Trondheim:

– Vi skaper mangfold og kultur

– Uteliv og serveringssteder er uløselig knyttet til Trondheim som en blomstrende kulturby. Det rike tilbudet gjør byen attraktiv for både innbyggere og tilreisende.

Merete Kvidal og Tanja Holmen i Proviantgruppen er ikke i tvil: De bidrar til å trekke folk til byen. Forretningsfolk og turister, kursarrangører og næringsliv – alle tjener på at Trondheim er en levende og glad by med plass til ulike uttrykk og kulturer.

Mangfold

Administrerende direktør Kvidal og prosjektleder Holmen holder styr på åtte utesteder i Trondheim. Stedene varierer stort med hensyn til meny, atmosfære og beliggenhet – fra ærverdige Kvilhaugen på Tyholt og tradisjonsrike Ørens Kro på Nedre Elvehavn, til heftige Mojo i Nordre og kulturhuset Dokkhuset på Solsiden

– Vi representerer vel et brukbart tverrsnitt av tilbudene i byen, mener Kvidal og Holmen. De ser spisestedene som en svært viktig del av kulturtilbudet i byen. Både fordi mat og god drikke i seg selv er kultur, og fordi stedene har atmosfære, musikk, konserter og andre uttrykk som er med og former Trondheim som kulturby.

Trivsel og arbeidsplasser

– Restaurantene og utestedene i Trondheim jobber aktivt og seriøst med sine tilbud. Det bidrar til at vi har fått et flott mangfold.

Holmen og Kvidal mener jubileumsåret 1997 innebar et tidsskille for byen.

– Plutselig gikk alle rundt og var glade. Det åpnet på mange måter øynene våre for at utelivet er en viktig del av kulturen og stemningen. Serveringssteder og åpningstider gir muligheter for å møtes og trives, og bidrar stort til å gjøre byen til et godt sted å bo og være. Dessuten bidrar bransjen til et utall arbeidsplasser.

Trondheim har blitt en levende og glad by med plass til ulike uttrykk og kulturer, mener Merete Kvidal (t.v.) og Tanja Holmen i Proviantgruppen.

De åtte serveringsstedene til Proviantgruppen har alle ulike profiler, og trekker til seg høyst ulike gjester. – Alkohol alene ikke skaper uteliv. Vi må tilby mer enn et sted å drikke. Konseptene våre skal signalisere mangfold.

Holdningene viktigst

Proviantgruppen legger stor vekt på opplæring og kulturbygging, og på å være en ordentlig arbeidsgiver. – Utesteder skiller seg fra andre arbeidsplasser. Derfor legger vi ekstra stor vekt på HMS-arbeid og bevisstgjøring av personalet. Vår oppfatning er at holdningene til de ansatte er langt viktigere for å håndtere gjester og

konflikter, enn skjenkebestemmelser. Vi må være profesjonelle på det vi gjør.

Restaurantgruppen har avtale med et vaktelskap som bemanner alle serveringsstedene med godkjente ordensvakter. Kommunikasjonen mellom vaktene og personalet er viktig for å forebygge og informere. Hver helg skriver vaktene rapporter som Kvidal og Holmen gjennomgår. Gruppen har også ukentlige ledermøter der lederne for alle utestedene møtes og diskuterer ulike tema, blant annet kultur, verdier og felles utfordringer.

– Vi må rett og slett være vårt ansvar bevisst, mener Kvidal og Holmen.

Lærer ungdom uteskikk

Byens eneste utested med 18 års aldersgrense vet de har et spesielt ansvar. - Hos oss skal 18-åringene lære å oppføre seg på byen, sier Marius Sivertsen.

Han er driftsansvarlig på utestedet The VIP Lounge nederst i Nordre. Hit strømmer byens yngste uteløver, og kravene er klare: Pent antrekk og skikkelig oppførsel. Skikk og bruk i utelivet, kaller Marius Sivertsen det.

- Ungdom trenger å lære hvordan de skal oppføre seg på byen, mener Marius Sivertsen hos 18-årsstedet The VIP Lounge. - Vi er veldig bevisste på å overføre kunnskap om hvordan en bør opptre på et utested. Det inkluderer både køkultur, drikkekultur og generell oppførsel.

Hele 35 ansatte jobber på stedet som har åpent torsdag til lørdag fra klokka ti til tre på natta. For å sikre at alle er sitt ansvar bevisst, kjøres det innføringskurs for alle nyansatte og drilling på månedlige personalmøter. Dessuten har stedet valgt å ansette egne vakter, ifølge Sivertsen for å sikre tilhørighet til plassen og miljøet.

- Gjestene våre er unge og uerfarne. De har nettopp fått lov til å drikke i lovlige former, og det meste er nytt og spennende. Vi skal bidra til at de kommer riktig ut i utelivet, sier Sivertsen.

Midt i kulturen

Musikk og mat. Dokkhuset Bar og Kjøkken har blitt en naturlig del av det totale kulturtilbudet i Dokkhuset på Nedre Elvehavn.

Det gamle pumpehuset som ble brukt til å tømme tørrdokken for vann, ble totalt rehabilitert for et par år siden. Inn kom byens kammer- og jazzmiljø, og en etter hvert svært ettertraktet scene – lovprist av både musikere og publikum.

Dokkhuset Bar og Kjøkken med daglig leder og restauratør Rune Karlsen lever side om side med scenen, musikken og kulturen. - Det er klart musikken setter sitt preg på serveringsstedet. Samtidig er serveringsstedet en viktig del av totalopplevelsen av et arrangement i Dokkhuset. Vi må utfylle hverandre. Gleden og kvaliteten er viktig både i musikk og i god mat og drikke.

Serveringsstedet er både lunsjsted, restaurant og bar. Det har en viktig oppgave i å betjene konsertpublikummet, samtidig som det lever sitt eget liv.

- Det er veldig spennende å drive serveringssted her, samtidig som arkitekturen, historien og musikken setter krav til oss. Sammen skal vi skape en ramme som gir gjestene våre noe ekstra.

Politiet vil stramme inn skjenkepraksisen

Fra 2006 til 2007 økte antallet voldsepisoder i Midtbyen med 30 prosent. Stasjonssjef Ove Sem ved Sentrum politistasjon i Trondheim mener samarbeid, kortere åpningstider og færre skjenkebevillinger er sikreste vei til mindre helgebråk.

Siden 2004 har volden i Midtbyen akselerert. I 2004 registrerte politiet 245 voldsanmeldelser. I fjor var tallet 367. I samme periode har ressursene som Sem har til rådighet, minket. Han mener likevel politiet gjør det de kan for å dempe volden, blant annet ved å stenge Nordre gate for biltrafikk og å luke ut de hissigste menneskene. Noen kan bringes inn for å ha drukket eller urinert på offentlig sted, andre for å ha stelt i stand tilløp til bråk.

Samarbeid nytter

- Antallet årsverk totalt ved stasjonen har gått ned, men vi har vært bevisste på å skjerme utestyrken, sier Sem som gjerne skulle hatt flere folk å sette inn.
- Vi greier uansett ikke hele jobben alene. Vi trenger et smart, bredt og tett samarbeid dersom vi skal få tilbake en triveligere midtby.

Fra 2003 til 2004 førte godt samarbeid og opplæring på utestedene til ti prosent færre voldshendelser, ifølge Sem. Han roser samarbeidet med kommunen, Næringsforeningen og NHO Reiseliv. De er enige om to ting: For det første er det bedre jo tidligere på kvelden folk kommer inn til byen. Da skjer mer av skjenkinga av profesjonelle aktører enn på langvarige vorspiel hjemme.

For det andre er det behov for bred kompetanseheving av alle aktører i næringa.

- Flere store byer har gode erfaringer med å fokusere på såkalt ansvarlig vertskap. Det bevisstgjør alle ansatte i bransjen på det ansvaret de har.

Hver helgenatt tar tre patruljer fra sentrumspolitiet plass i Midtbyen for å forebygge bråk. Én her ved hjørnet ved Carl Johans gate og Nordre gate, én i krysset Nordre – Fjordgata, og den siste konsentrerer seg om strøkene lenger opp i Nordre gate.

Vil ha færre utesteder

Men Sem vil gjerne gå lenger. – Antallet skjenkebevillinger er mer enn stort nok. Serveringssteder som legger ned eller får bevillingen inndratt, trenger ikke bli erstattet av nye bevillinger. Dessuten trenger vi enda flere kontroller og tydelige reaksjoner for å luke ut useriøse aktører. Kommunen gjør allerede en god jobb på dette.

– Færre skjenkesteder gir vel større tetthet av mennesker og større risiko for bråk?
– Tettheten ute er et stort problem. Ved å stenge for biltrafikk får vi mer luft mellom menneskene, og demper tilløpene til bråk. Sem understreker at de aller fleste serveringsstedene er seriøse, og at voldsproblematikken først og fremst knytter seg til et knippe utesteder. Det er ikke uten grunn politiet har fast stasjonering i Nordre.

Unge mest utsatt

Også tilsiget av ungdom er ifølge Sem en utfordring. Han peker på at hovedvekten av volden utøves av personer mellom 18 og 24 år, og vil ha bort arrangementer med 16 års aldersgrense, der bare en plasttape markerer skillet fra alkoholserveringen med 18 års aldersgrense. – Midtbyen bør ikke bli en rekrutteringsarena til rus og vold, og vi skulle gjerne hevet aldersgrensen jevnt over.

– Flyttes ikke da problemet utendørs eller til private lokaler det er vanskeligere å kontrollere?

– Nei, det tror vi ikke. Men det er ingen tvil om at vi trenger bredt samarbeid hvis vi skal få det til å fungere.

Få folket hjem

Ikke minst er Sem opptatt av åpningstider. Også her er statistikken klar. De fleste voldsepisodene skjer mellom klokka 02.00 og 04.00. Ofte knyttet til drosjekøer. Drosjeverter og servering av enkel mat og drikke, hjelper.

– Når folk kommer til Midtbyen klokka halvt på natta, har vorskjelet allerede vært lenge. Hadde utestedene stengt klokka to, måtte folk komme til byen tidligere på kvelden, vært mindre berusa, og dratt tidligere hjem.

FAKTA

Politiets ønskeliste

- Enda tettere samarbeid mellom politiet, næringa og kommunen
- Kortere åpningstider
- Færre skjenkebevillinger
- Heving av aldersgrensene og slutt på 16-årsarrangementer
- Tettere kontroll og tydeligere reaksjoner ved brudd på skjenkereglene
- Mer opplæring og større ansvarliggjøring av de ansatte ved utestedene

Vi har skiftet navn!

før: Moxness Bedriftshelsetjeneste
nå: **Din bedriftshelsetjeneste as**

Rask tilgang til lege og spesialister
Åpent på telefon 24 timer i døgnet

kontakt: tlf 95 29 28 21
e-post: havard@dinbht.no
www.dinbht.no

 Din
bedriftshelsetjeneste as

- når staben er viktig

FAKTA

Voldsutvikling i Midtbyen

- Fra 2004 til 2007 økte antallet registrerte voldsepisoder med skadelig utgang i Midtbyen fra 245 til 367.
- 62 prosent av legemsskadene skjer i helgene.
- Tidspunktet for voldshendelsene faller i stor grad sammen med skjenketider og stenging av utestedene i Midtbyen.
- De mest voldsutsatte stedene i Trondheim sentrum er krysset Nordre gate – Fjordgata, rundt Nordre gate 18 og krysset Munkegata – Dronningens gate.
- I over halvparten av legemsanmeldelsene er både gjerningsmannen og offeret påvist beruset. I bare åtte prosent er gjerningsmannen påvist edru.
- Hver tredje anmeldelse i Midtbyen skjer ved et serveringssted.

Kilde: Sør-Trøndelag Politidistrikt, Midtbyen sone

Hvem bruker vold – og hvorfor?

Det finnes ingen enkle forklaringer på hvorfor mennesker utøver vold. Bildet er sammensatt, og både egne opplevelser i livet, medie-vold, gjengkulturer og alkohol er faktorer som spiller inn.

Mons Bendixen, førsteamanuensis ved Psykologisk institutt ved NTNU, mener det finnes flere forklaringer på hvorfor noen av oss utøver vold. Her, som ellers i livet, handler mye om at vi rett og slett er forskjellige. Noen av oss er tålmodige, andre er hissige og lar seg lett provosere. Det gjelder både i drosjekøen og andre steder. Men vold kan også skyldes påvirkning av kilder som legitimerer voldsbruk.

Medievold

– Det er ingen tvil om at media bidrar til å forme folks holdninger til vold og stimulerer til voldshandlinger. En rekke studier viser det samme – jo mer vold du ser, jo større blir risikoen for at du bruker vold i virkeligheten. På filmer og i spill er det ofte helten som bruker vold for å bekjempe fiendene sine, og for å kjempe for en god sak. Dermed legitimeres voldsbruken og blir lett å forsvare.

Internasjonale studier viser at sammenhengen mellom det å bli eksponert for medievold og faktisk voldsutøvelse er nesten like sterk som sammenhengen mellom røyking og lungekreft.

Også realityserier legitimerer krenkelsler. Om ikke fysisk vold, så ved indirekte å si at det er greit å snakke stygt om og til hverandre.

Gjengkultur

– Enhver gruppe danner sine sosiale normer, og noen i gruppen vil alltid være pådrivere for hva som er akseptabel atferd og ikke. I gjenger med intensjoner om å skade andre, utvikler det seg gjerne en norm som

Media, gjengkulturer og egne voldsopplevelser er blant det som former holdningene til vold. Alkohol kan være en utløsende faktor ved at den kobler ut de naturlige sperrere mot å utøve vold mot andre, forteller førsteamanuensis Mons Bendixen ved NTNU.

definerer situasjoner der det er nødvendig å bruke vold. Handlingene rettfærdiggjøres. Får normene og kulturen utvikle seg, kan et blikk fra en forbipasserende være stor nok provokasjon til å utøve vold.

Ifølge Bendixen er det vanskelig å si om gjenger, gjengkulturer og folks generelle holdning til vold har endret seg. Han kan heller ikke slå fast at den mye omtalte jentevolden er et nytt fenomen. Det fantes jenter som kunne slå fra seg før også – endringen ligger kanskje i at jentene har tatt etter guttene i måten å utøve vold på.

Vold avler vold

Vold har også med folks historie og opplevelser å gjøre. – Har du selv blitt krenket eller dårlig behandlet på skolen, hjemme eller andre steder, øker også risikoen for å utøve vold mot andre. Det har med læring å gjøre. Når du gjennom oppveksten har lært at vold er akseptabel atferd, overtar du lett handlingsmønstre det ikke lett å endre

Det sikreste en kan si er likevel at de som har brukt vold tidligere, enten i oppveksten eller i voksen alder, har størst risiko for å bruke det igjen.

Bremserne svikter under alkoholpåvirkning

En effekt av alkoholpåvirkning er at den senker terskelen for å gripe til vold i situasjoner der mennesker føler seg provosert eller urettferdig behandlet. – Vi har alle en naturlig, innebygget spærre mot å bruke vold. Alkohol kan føre til at vi kobler ut denne spærren, og at vi utviser dårligere selvkontroll og dømmekraft.

Og det er ikke så mye som skal til.

– Problemet oppstår ikke når folk drikker seg sanseløse. Da er de oftest ikke i stand til å true noen eller bli provosert. Svekkelsen synes best når folk har fått de to glassene som burde gjort dem feststemte og glade. Men når bremserne eller spærrene for voldelig oppførsel svikter, kan det lett gå galt, særlig for dem som fra før har størst risiko for å bruke vold, mener Bendixen.

Er du moden for nye eiere?

I DISSE dager vurderer en rekke virksomheter kjøp, salg eller fusjon med andre. De beste resultatene oppnås av eiere som er godt forberedt - og har en god samarbeidspartner ved verdifastsettelse og forhandlinger. Weibull har bred erfaring med over hundre oppdrag i SMB-markedet.

Ring oss på 913 43 317/73 80 21 56 eller send en mail til kjell@weibull.no, dersom du ønsker en uforpliktende samtale om hvordan vi skaper resultater.

CONNECTING COMPANIES
Weibull^{TM}

Weibull Trøndelag AS • Schultzgt. 1 • Trondheim

www.weibull.no

OSLO KRISTIANSAND STAVANGER BERGEN ÅLESUND TRONDHEIM TROMSØ

*Weibull bygger bro mellom virksomheter som har nytte av hverandre.
Vi kaller det "connecting companies".*

En storslått arena
for arrangementer
og møter

nova
Hotell
Kurs og konferanse

Telefon 73 80 63 00
www.nova-trondheim.no

NHO Reiseliv:

– Gi oss forutsigbarhet!

– Det vi trenger er stabilitet og forutsigbarhet – ikke bare i politikernes festtaler. Hvilken annen bransje ville ha funnet seg i å få rammebetingelsene snudd på hodet hvert fjerde år? sier Jostein Hansen, advokat i NHO Reiseliv.

– Skjenking av alkohol utgjør bare 12 prosent av alkoholomsetningen. Resten står Vinmonopolet og andre utsalgssteder for. Men politikerne fokuserer bare på skjenking og disse tolv prosentene. Da er det lett å tenke at det har mer med partipolitikk og posisjonering enn helse- og sosialpolitikk å gjøre, mener Hansen, og legger til: – Jeg har aldri hørt om noen som engang er inne på tanken om å kaste Vinmonopolet ut av kommunen hvert fjerde år.

I 22 år har han fulgt utviklingen i reiselivs- og serveringsbransjen. – Skal vi få seriøse og langsiktige aktører, må vi kjenne morgendagen. Vi arbeider for en ansvarlig og kompetent bransje, men det er vanskelig når vi føler vi blir motarbeidet av jo-jopolitikk.

Tiltak som virker

Hansen er imidlertid sikker på at langt mer enn antallet skjenkesteder bestemmer om byen skal bli trygg eller utrygg.

– Oslo har omtrent doblet antallet bevilninger de siste årene. Likevel har det sedvanlige 1. mai-bråket blitt borte. Mer effektiv og rimeligere transport ut av sentrum har vært viktig for å dempe bråket – mer enn antallet serveringssteder.

I Kristiansand har godt samarbeid mellom politiet, restaurantnæringen og politikerne sørget for færre voldsepisoder. Hansen viser til den positive utviklingen i sentrum av byen, den såkalte Kvadraturen, der 210 personer ble utsatt for grov vold i 2006. I 2007 var tallet redusert til 168.

Lett å få – lett å miste?

– Mange har fokusert på at skjenkebevilningen skal være lett å få og lett å miste. Det blir litt for enkelt. De aktørene som ikke vil eller makter å følge reglene, bør miste bevilningen. Derfor bør tilsynsapparatet sørge for god kontroll og konsekvente reaksjoner, men det er viktig at det utøves skjønn i vurderingene.

– De seriøse i bransjen er sitt ansvar bevisst og følger reglene. For dem er forutsigbarhet i regler og reaksjoner det viktigste, og derfor er det riktig om de useriøse mister bevilningen, mener Hansen. Han vet det finnes sorte får i alle byer. Men han tror god kontroll og inndragning ved regelbrudd vil føre til et naturlig bortfall av de aktørene som bryter reglene. – Hvis bruddet fører til at de må stenge stedet i flere uker, er det så godt som dødsstraff.

Fra nattklubb til formiddagskafé

– Serveringsstedene investerer svært store beløp for å tilpasse seg marked og regelverk, men politikernes vakling gjør det vanskelig å planlegge. Du kan jo tenke deg hva som skjer hvis et sted som har investert for å drive nattklubb, plutselig får endret åpningstid og må drive formiddagskafé. Det blir som å starte skobutikk og få beskjed om at du ikke lenger får selge damesko, mener Hansen.

– Regjeringens reiselivsstrategi som ble lansert 18. desember i fjor, sier blant annet at Regjeringen er opptatt av å sikre sta-

Jostein Hansen i NHO Reiseliv etterlyser en politikk som evner å skape forutsigbarhet for reiselivsnæringen, inkludert serveringsnæringen, i Norge.

bile og forutsigbare rammebetingelser for næringslivet, inkludert reiselivsnæringen. Derfor lever vi fortsatt i håpet.

Ifølge Hansen varierer skjenkepraksisen stort mellom Norges byer og kommuner. – Et grelt eksempel fra en av landets kommuner var da et parti som trengte støtte fra KrF for å få ordførerplassen, aksepterte at alle skjenkebevilninger for brennevin ble tatt bort. Det viser hvordan skjenkesaken blir brukt uten å ta hensyn til bransjen og de virksomhetene det gjelder.

– I 40 år har man erkjent at gjennomgangstrafikken i Midtbyen er problemet, men fortsatt er ikke det veinettet rundt bykjernen ferdig sier Hermann Hansen.

Ny bok om veibygging i Trondheim

Vaklende

”Front mot front” i 40 år

40 år etter at man planla et overordnet veinett i Trondheim, er det fortsatt ikke ferdig. – Vei har vært et politisk minefelt her i byen, sier journalist Hermann Hansen som har skrevet bok om det han kaller en intens, uforutsigbar og til tider kaotisk prosess.

Generalplanen av 1967

– Generalplanen av 1967 var bygd på stor optimisme, forklarer Hansen. Optimismen rådde etter krigen. Etter kommunesammenlåingen i 1964 trodde man på vekst med stor V. Befolkningsprognosene på den tiden viste at byen i år 2000 skulle ha mellom 200 og 260 tusen innbyggere. – Generalplanen inneholdt dagens omkjøringsvei, men også en ytre ringvei fra Sjetnemarka, over Dragvoll, og til Ranheim. Det som i dag er kjent som Nordre Avlastningsvei var inne. I tillegg planla man en vei gjennom Bakklandet, forklarer Hansen.

70-tall og geriljakrig

Før generalplanen rakk å bli stadfestet av Miljøverndepartementet i 1973 hadde synet på vei og miljø endret seg. Man opplevde også lokal motstand mot deler av prosjektene – Innbyggerne i Sjetnemarka flyttet ditt vel vitende om at Ytre Ringvei var tegnet inn. De startet straks å motarbeide den, fordi den ville dele bygda i to. På Bakklandet oppsto en reaksjon mot at kommunen kjøpte opp hus i traseen, og lot dem stå tomme. Planen var å rive 60-70 hus. Dette førte til stor motstand. Samtidig så man at befolkningsveksten stoppet opp rundt 135.000. – Byen var tegnet ut for nesten det dobbelte og ble nå glissen. Dette forklarer hvorfor det er umulig å betjene Trondheim med skinnegående transport, og at selv bussdrift er vanskelig, sier Hansen.

Det var mye motstand og prosjekter ble satt på vent. Bilparken vokste og et umoderne veinett knakk sammen.

80-tall, Trondheims pakke med bom

På 80-tallet ble det klart at ting måtte gjøres. Etter å ha regnet ut at det tok 55 år å sikre veiene hvis staten skulle løse oppgaven, og 10 år hvis man hadde bom, ble Trondheims pakken etablert. – Som by nr 2 etter Bergen etablerte Trondheim bomløsning. Ytre Ringvei var fortsatt med, men Bakklandstangenten var ute. I tillegg hadde Trondheim, i motsetning til Bergen, med penger til kollektiv, sikkerhet og miljø.

90-tallet: Bråstopp og full gass

Trondheims pakken ble vedtatt i 1990, bomringen kom opp i oktober 1991. Men allerede åtte måneder senere, i juni 92, stanset Bystyret veibyggingen. Hansen forklarer: – Ny Kroppan bru, utvidelse av Omkjøringsveien og E6-Øst fra Ranheim var i gang med lånte penger. Nå ble bekymringen for gjeldsbyrden stor, og Arbeiderpartiet slo seg sammen med venstresiden og FrP. Vedtaket ble å utsette all ny veibygging til etter 1995. Vedtaket fikk meget store konsekvenser. 160 mill til Rotvoll-Strindheim forsvant ut av Trondheim. I sum skapte forskyvningene et samlet tap på flere hunder mill. i statlig finansiering.

Sterke krefter i Ap jobbet for å snu partiet og ved behandlingen av transportplanen i 1995 ble det vedtatt en revidert Trondheims pakke. Ytre Ringvei og Osloveien var nå ute. Nordre Avlastningsvei var vekselvis inne og ute. I 2001 sa Aps representantskap NEI 3. mai, men etter en dramatisk omkamp sa de JA i november samme høst. Da hadde staten krydret pakken med 215 mill, men prosjektet var i løpet av en måned blitt betydelig dyrere da FrP og SV stemte for to kulverter i Ila i håp om at kostnadsøkningen skulle velte prosjektet.

Lærdommen

– Hva bør politikerne lære av vaklingen sin de siste 40 årene?

Trondheim har ikke klart å ta de overordnede grep. Man har heller ikke klart å holde fast ved strategiene over tid. Man klarer ikke å velge om vei eller miljø skal være styrende. Dette skillet har gått rett gjennom Arbeiderpartiet. Når veibyggerne har hatt flertall i AP, har de styrt sammen med Høyre og KrF. Ellers har motstanderne, som har hatt forskjellige begrunnelser, vunnet midlertidige seiere.

Fenomenet er spesielt for Trondheim, mener Hansen. – Bergen og Oslo har hatt større problemer. Vi har kanskje ikke hatt nok smerter til at vi har blitt tvunget til å holde fast til strategien.

FAKTA

- Hermann Hansen har vært journalist siden 1978
- Arbeider nå i Adresseavisen
- Kommer i vår med bok om veibygging i Trondheim siste 40 år.

Ap vil ha politisk rasjonering av handelsareal

Ap stiller seg sterkt kritisk til omfanget av foreslått utbygging av City Syd. Bakgrunnen er en rapport som sier at etableringer av mer enn 26 000 kvm handel fram til 2015 på Tiller vil påvirke den generelle markedstilveksten i de andre sentrene. For å verne Midtbyen vil Ap ha politisk rasjonering av nye handelsarealer, selv i områdene som er regulert for dette.

Saksordfører og kommunalråd for AP, Geir Waage forklarer Aps syn:

NiT hadde gjort Ap kjent med at tallmateriale Ap la til grunn bygger på en rapport som produsenten sier er feil. Dere valgte å legge den til grunn allikevel. Hvorfor?

Selv om det er usikkerhet knyttet til tallene, vil denne utbyggingen få ringvirkninger. Men vi har ikke fattet vedtak i saken. Når vi har kommentert den, er det fordi vi synes det er mest redelig å si at dette er for omfattende.

Når dere legger de 26.000 m² til grunn: Er det et tak for Tiller? Hvor mye kan eventuelt bygges?

Det er et anslag i rapporten. Hvis det viser seg at nye tall viser at det er mulig å bygge mer uten at det har konsekvenser, må vi ta en ny diskusjon når de tallene kommer på bordet.

Vil dere si at det nye tallet er absolutt?

Det er ikke absolutt, men man må forholde seg til handelsanalysene når man bestemmer hvor det skal etableres handel.

Når det på Tiller er tre prosjekter som hver for seg er omtrent 26.000, hvem skal fordele disse kvadratmeterne?

Handelsanalysen er et av flere elementer som vi politikere tar stilling til. Antall kvadratmeter er ikke et absolutt tall. Det andre er at vi må ta en politisk helhetsvurdering. Dette er ikke ment som et tak fra vår side. Vi har sent et signal om at vi er bekymret over ringvirkningene over en så stor utbygging på City Syd alene.

Når dere er opptatt av at dette med 26.000, er det for at det kan gå utover annen handel?

Primært er vi bekymret over utviklingen i Midtbyen kontra andre områder i Trondheim. Tallene vi har fått oss forelagt for handel i Midtbyen kontra avlastningssentrene viser at det har vært en kraftig vridning ut av Trondheim.

Nabokommunene legger ut store arealer. Hvorfor tror du handelen du nå stopper på Tiller havner i Midtbyen og ikke i Malvik og Melhus?

Vi tror det er viktig å ha dialog med nabokommunene. Det er sikkert interesse for etableringer også i andre kommuner,

men samtidig er vi nødt til å ta hensyn til bilbasert handel.

Jeg tror ikke vi vil få en stor handelslekkasje ved å være restriktiv på handelsetableringer utenfor Midtbyen. Det er en forskjell på å kjøre fra Byåsen til City Syd og fra Byåsen til Oti-senteret.

Bør ikke krav til tomteutnyttelse være mest interessant i en by som skriker etter utbyggingsareal? Har Trondheim for mye næringsareal til handel?

Nei, det er ikke en selvmotsigelse. Vi la til rette for mer areal i arealplanen. Man må stille spørsmål om hvilken type næring man trenger areal til.

Men nettopp handelsareal ved veikryss er vel det vi mangler mest?

Vi har ikke nok areal, men vi må være restriktiv i forhold til mer bilbaserte kjøpesenter.

Kommunen legger ABC-prinsippet om rett virksomhet til rett sted til grunn. Hvor i Trondheim er det bedre ut fra et miljøhensyn å konsentrere handel enn en tomt inntil en hovedvei med toplanskryss rett inn på eiendommen?

Det er et godt område for handel på Tiller. Vi har ikke sagt at vi ikke ønsker handel der. Men vi har sagt at en så stor økning i handel og parkering vil ha en for stor negativ effekt

Storebrand i Oslo skal nå, gjennom utbygging av City Syd, avgjøre om de skal starte et milliardprosjekt i Trondheim. Penger som like lett kan investeres i mer næringsvennlige kommuner. Hva slags signal synes du Aps vedtak i denne saken sender til dem?

Vi har sent et signal om at planprogrammet er for stort. Jeg tror at Storebrand også vil se muligheter til en mindre utbygging enn det man har lagt til grunn. Vi kan gå i en dialog med dem og andre utbyggere om utbygginger. Om man ikke fikk en så stor utbygging som man ønsket i første omgang, så kan det være økonomisk attraktivt med en mindre utbygging.

Og det er viktig at vi på et tidlig tidspunkt signaliserte dette. Alternativet hadde vært å la planprogrammet gå, investorene bruke penger på den, og så ville debatten om størrelsen komme. Det er ikke tvil om at en så stor utbygging er kontroversiell. Nå kan de ta hensyn til våre innspill før de setter i gang planprosessen.

Ap gir meget uklare signaler til dem som nå skal utrede denne saken?

Hvis noe er utydelig er de hjertelig velkommen til å ta kontakt.

Hvor mye kan de bygge ut?

Ja, det er det vi må ta en dialog på.

Hvis politikerne hadde tenkt som dette da City Syd skulle etableres hadde det ikke blitt bygget?

Jeg ser poenget ditt og det har vært en stor utbygging i flere 10år. Man må hele tiden ta en samlet vurdering av konsekvensen. Nå er det viktig å si at vi ikke utarmer Midtbyen. Det er en større prinsipiell diskusjon som vi er nøtt for å ta.

Dere sier dere er sterkt kritisk til økning i antall parkeringsplasser. Stiger antall parkeringsplasser i forhold til gulvarealet?

Man foreslår økning på 20.000 kvm. Vi har ikke sette på det prosentvise butikkareal i forhold til antallet parkeringsplasser. Hvor mange nye parkeringsplasser vi skal tillate er viktig.

Logikken er enkel: En kraftig økning i P-plasser vil gi økt biltrafikk.

Men når vi har begrenset handelsareal må det vel være en fordel at man har mest mulig handel på minst mulig areal? Og hvis andelen parkering ikke øker er det vel ikke et problem?

Man må også ta inn andre ting i betraktning. Er det for stort, etc. Det andre man må gjøre er å få til gode løsninger på buss.

Næringsforeningen mener:

1. Det er prisverdig at politikerne endelig har tatt signalet om at det må gjøres grep for handelen i Midtbyen, etter alle vedtak de har fattet i negativ retning. Problemet er at man forsøker å løse utfordringene for Midtbyen andre steder enn der problemene er: I Midtbyen.
2. Et lokk på ny handel på Tiller vil i større grad flytte handel ut i nabokommunene enn inn til Midtbyen.
3. Trondheim har desperat mangel på areal, og ingen steder vil være bedre egnet for handel enn Tiller etter nytt toplanskryss på E6 er ferdig.
4. Når politikerne legger et tak på 26.000 kvadratmeter på Tiller oppstår mange spørsmål som politikerne sliter med å besvare: Hvem av utbyggerne skal få bygge disse kvadratmeterne? Hvordan skal de fordeles? Hvem skal fordele dem?
5. Det er vanskelig å se hvordan en litt mindre utbygging av City Syd enn planlagt skal være bra for Midtbyen, men dagens forslag er skadelig.
6. Politikerne legger en rapport til grunn som forfatterne sier ikke gir grunnlag for å trekke de konklusjoner man nå gjør.

AIESEC

Løser bemanningsproblemer

Betradar er et av landets raskest voksende selskap innen utvikling av system- og programvare. De har det siste året sett nye muligheter og hentet internasjonal kompetanse gjennom AIESEC, som er verdens største organisasjon drevet av studenter og nylig ferdigutdannede. Dette har gitt dem unik tilgang på arbeidskraft gjennom AIESEC's nettverk i over 100 land og de er svært fornøyde med resultatet.

I mars 2007 kom Ivar Arnesen, som er Head of Business Development hos Betradar i Trondheim i kontakt med Ida Linn Måløy fra AIESEC ved Trondheim Økonomiske Høgskole. Deretter begynte ballen å rulle. – I begynnelsen var vi litt bekymret for kulturkrasj og om personen ville passe inn hos oss. Da vi fikk vite om AIESECs referansen fra Trondheim Energi, som i flere år har benyttet seg av AIESECs internshipprogram, ble vi sikker på at dette var en organisasjon som kunne hjelpe oss, sier Arnesen.

– De kunne gi oss tilgang på ferdigutdannede bachelor- og masterkandidater med en kompetanse som har vært vanskelig for oss å få tak på i et hett arbeidsmarked, forklarer Arnesen. AIESEC gjorde prosessen enkel og tok et utvalg på 8 kvalifiserte kandidater i samsvar med den utfylte stillingsbeskrivelsen. Deretter kjørte Betradar intervjuer og brukte muligheten til å teste kandidatenes programmeringsferdigheter. De valgte deretter å fly inn en av kandidatene for personlig intervju og ble svært begeistret. Tomasz Rudnik signerte avtale for ett år, men nå vil Betradar gjerne tilby ham fast ansettelse og er også på utkikk etter flere kandidater gjennom AIESECs verdensomspennede nettverk.

– Det at AIESEC tar seg av alt det praktiske arbeidet som arbeidstillatelse, visum, bolig,

Fra venstre Lars Jølsum og Ivar Arnesen fra Betradar, Ida Linn Måløy fra AIESEC. I front Tomasz Rudnik, intern hos Betradar.

telefon, og ikke minst et sosialt nettverk, gjorde prosessen veldig tidsbesparende og enkel for oss. Oppfølgingen og tilgjengeligheten etter ansettelsesprosessen har også vært svært bra, med løpende evalueringsmøter for å ta tak i eventuelle utfordringer, mener Arnesen.

Språk er et gjennomgående tema, men flere bedrifter oppfatter det som en berikelse ved økt språk kvalitet blant bedriftens ansatte. Det letter også muligheten for oversettelse og bredere språk- og kulturfortæelse. – Vi vil anbefale AIESEC videre til bedrifter som trenger arbeidskraft eller ønsker et internasjonalt miljø. I tillegg er det en flott mulighet å bruke AIESEC for prosjektarbeid. Da er de tilgjengelig for en periode på 2-18 måneder, sier Arnesen.

FAKTA

AIESECs internshipprogram:

- Ferdigutdannede kandidater fra over 100 land
- Varighet: 2-18 måneder, med mulighet for forlengelse
- Minstelønn: kr 17 000 per måned
- Administrasjonsgebyr fra kr 10 000
- Månedlig gebyr: kr 2500
- Signeringsgebyr: kr 1000 for uforpliktende søk i databasen
- Alle priser oppgitt uten MVA
- www.aiesec.no/trondheim

Tomasz Rudnik er ansatt hos Betradar i Trondheim gjennom AIESEC og er svært fornøyd med arbeidsplassen sin. Han ser på Norge som et land med

høy kvalitet og mange muligheter.

– Tomasz gjør en flott jobb, er ivrig, engasjert og lærer raskt. Er det noe han ikke kan, leser han seg opp på det etter jobb og kan det dagen etter!, sier Lars Jølsum som er Project Manager og coach. Rudnik er nå på sitt andre internship gjennom AIESEC og ser stor personlig vekst og lærdom gjennom erfaringene han får ved å være i et annet land. Spesielt er han stolt over å være her og ha kommet gjennom nåløyet, da Norge er et attraktivt land med et høyt antall søkere til stillingene som utlyses. Rudnik har en master i Software Development og har i tillegg en bachelor i Management.

Håndverkerforeningen og Næringsforeningen:

Samtaler om bedre samarbeid

I snart ett år har det foregått en prosess hvor Håndverkerforeningen og Næringsforeningen har diskutert nærmere samarbeid. I løpet av våren skal styrene konkludere hvor nært samarbeidet skal bli.

Da det ble vedtatt at Trondhjems Handelsstadsforening skulle bli Næringsforeningen i Trondheim i 2000, var Håndverkerforeningen med i samtale med tanke på en fusjon. Den gangen ble man enige om å fortsette hver for seg. I Bergen og Stavanger, som hadde tilsvarende prosesser, valgte man å slå seg sammen.

Det er de to direktørene Arve Haugan og Gunn Kari Hygen som har ledet samtale. Ulike alternative nivåer for samarbeid har blitt vurdert. Alt fra samarbeid om enkeltsaker som næringspolitikk, via samlokalisering til full sammenslåing. Hva man ender opp med å anbefale skal vedtas i løpet av våren. Blir det full integrasjon må det avgjøres av generalforsamlingene i 2009, siden vedtektene krever det.

Samtalene har vist at organisasjonene er forskjellige i sitt fokus. Den største forskjellen er at NiT er mer fokusert på overordnet næringsutvikling, mens HiT er rettet mer mot praktiske utfordringer for bransjen. Generelt er det imidlertid ikke oppdaget uoverkommelige hindringer for et tettere samarbeid.

Begge organisasjoner har opprettet stiftelser som forvalter store verdier gjennom aldersboliger og veldedige fond. Slike stiftelser er i dag juridisk løsrevet fra organisasjonene og fortsetter uansett som i dag.

I første omgang er foreningene blitt enige om at man skal samarbeide om utsendelse av medlemsblad og møteinvitasjoner. Neste nummer av MidtPunkt skal handle om håndtverkerbedriftene.

Se også leder side tre.

Arve Haugan er administrerende direktør i Håndverkerforeningen. Med et anegalleri som er 15 år eldre enn Næringsforeningens, er de storebror i forholdet.

FAKTA

- Med stiftelsesdato i 1847 er Håndverkerforeningen storebror, 15 år eldre enn Næringsforeningen.
- Har 300 medlemmer.
- Samarbeider tett med fylkeskommunen om svennebrev, og leder den årlige utdelingen av disse i Frimurerlosjen.
- Se mer om Håndverkerforeningen: www.handverk.net
- Se mer om Næringsforeningen: www.trondheim-chamber.no

Frigjør tid!

Jobb lettere, enklere og smartere med kurs som:
 EFFEKTIVT LEDERSKAP • EFFEKTIV TIDSSTYRING
 EFFEKTIVE MØTER • ORGANISER PC • UTVIKLINGSSAMTALEN

Vi trener ansatte på arbeidsatferd og egenstruktur på eget kontor med flere oppfølgingsmøter over en periode på ca 4 – 6 måneder.

Leadership Partner Norge AS
 Edvard Aarnes - din personlige trener
 Tlf. 73 91 49 90 - firmapost@LPpartner.net

Besøk vår hjemmeside: www.Lpartner.net
 for mer informasjon og uttalelser fra noen av våre kunder.

Politikerne møter Næringsforeningen:

Formannskapet stilte fulltallig

I januar stilte alle de 11 medlemmene i Formannskapet på møte med styret i Næringsforeningen. For andre gang ble det årlige halvdaysmøtet og middag avviklet.

Formannskapet og styret i NiT samlet i Villa Hasselbakken. Fra venstre: NiTs styreleder Nils Kristian Nakstad, Marte Jystad (Ap), Geir Waage (Ap), varaordfører Knut Fagerbakke (SV), Ole Kristian Lundereng (Ap), Jon Gunnes (V), Merethe B Ranum (H), Thor Arne Falkanger, Odd Reitan, Berit Rian, Marit Collin, Martin Aagaard, Tone Sofie Aglen (Sp), Morten Midjo, Jorunn Skjoldvor Foss, Kristian Dahlber Hauge (FrP), Frank Jenssen (H), Aase Sætran (Ap), og Ellen Tveit Klingenberg. Personer uten partioppføring er styremedlemmer. Ordfører Rita Ottervik (Ap) kom etter at bildet ble tatt.

– Dette møtet har blitt en fin måte for Næringsforeningen å få løfte frem saker vi synes er viktige uten at det er et politisk vedtak som skal fattes rett rundt hjørnet, sier styreleder Nils Kristian Nakstad.

– I det daglige er NiTs kontakt med politikerne som regel knyttet til saker som er til behandling og hvor det som regel er snakk om detaljer i en eller annet retning. På dette møtet kan vi ta opp saker i større sammenhenger og si mer om bakgrunnen for hvorfor saken er viktig.

Midtby, vei og kommunal saksbehandlings-tid var sentralt på årets møte. – På dette møtet har vi 20 minutters innledninger med korte spørsmålsrunder etterpå. På den måten får vi trukket noen linjer, mulighet til å avklare fakta, og åpne for at politikerne kort kan kvittere sine posisjoner, forklarer Nakstad.

– At hele formannskapet stiller og at hovedtyngden også blir med på middag etterpå viser politikerne synes at NiT er vert å lytte til. Det setter vi stor pris på.

FAKTA

Formannskapet

- Formannskapets 11 medlemmer er ordfører, varaordfører, og 9 kommunalråder.
- Disse er valgt ved forholdvalg blant bystyrets medlemmer ved starten av hver valgperiode.
- Alle formannskapets 11 medlemmer er heltidspolitikere som har sin arbeidsplass i Rådhuset.
- Partifordelingen i denne perioden er 5 Ap, 1 SV, 1 SP, 2H, 1 FrP og 1V
- Formannskapet fungerer også som bygningsråd.
- For navn på medlemmer: Se billedteksten.

I 2006 gjorde Trondheim Jazzorkester suksess i Tokyo. Med seg hadde de jazzlegenden Chick Corea.

JEG LEVER AV MIN KREATIVITET

Jazzmiljø i medvind

– Jeg har en fantastisk artig jobb! Bjørn Willadsen i Midtnorsk Jazzsenter kunne ikke hatt det bedre.

I 2006 gjorde Trondheim Jazzorkester, et av Midtnorsk Jazzsenterets viktigste satsingsområder, suksess med jazzlegenden Chick Corea i Tokyo. I 2007 fikk orkesteret fast plass på statsbudsjettet. I april reiser Trondheim Jazzorkester og komponist, arrangør og musiker Erlend Skomsvoll til Ramallah og Jerusalem på oppdrag fra Trondheim kommune.

Ringvirkninger

Det midnorske jazzmiljøet seiler i medvind. Det gleder daglig leder Bjørn Willadsen, som har gleden av å rekruttere og følge opp unge jazztalenter, se dem utvikle seg, og ofte bli ettertraktede jazzmusikere som opptrer i inn- og utland.

Som samfunnsøkonom og jazzmusiker balanserer Willadsen stadig mellom børs og katedral. Han har ansvar for å finansiere

- Vår kunstneriske profil og troverdighet har gjort oss til en ettertraktet samarbeidspartner på internasjonalt nivå. Det skal vi ta godt vare på, sier Bjørn Willadsen i Midtnorsk Jazzsenteret.

og tilrettelegge for å utvikle prosjekter og annen virksomhet i det midnorske jazzmiljøet. Samtidig jobber han mot politikere og andre aktører for å styrke vilkårene for midnorsk jazz.

– Alt vi mottar av støtte blir til nye penger. Vi skaper arbeidsplasser og ringvirkninger

som gir inntjening til også annen virksomhet, blant annet restaurant- og reiselivsbransjen.

Ettertraktet

I løpet av de sju årene han har ledet senteret, har omsetningen vokst fra én til sju millioner kroner.

– Vi kunne nok tjent mer penger på å være mer kommersiell. Men da hadde vi mistet muligheten til å dyrke det smale. Jazzmiljøet i Trondheim, ikke minst ved hjelp av jazzlinja ved NTNU, har fostret artister på svært høyt internasjonalt nivå, og vår kunstneriske profil og troverdighet har gjort oss til en ettertraktet samarbeidspartner for musikere, komponister og arrangører. Det skal vi ta godt vare på, sier Willadsen.

Vi skreddersyr gruppeturen!

Store kulturopplevelser

Naturlige høydepunkt

Faglige samlinger

Den ultimate luksusopplevelsen

Store øyeblikk!

Nært og fjernt

*Personlig service,
nærhet og engasjement!*

Haga Nor reiser

www.haganorreiser.no

Tlf. 46 88 88 86
Beddingen 14, 7014 Trondheim

Klæbu Næringshage vil bedre vekstkårene

Gode råd, møteplasser og rimelige lokaler er noe av det Klæbu Næringshage tilbyr for å få kommunen til å blomstre.

I dag nyter femten små og litt større bedrifter godt av næringshagens lokaler og utstyr. Rimelig husleie og felles kontor-tjenester kommer godt med i oppstartsfasen, forteller daglig leder Svein Rune Wik. Og det er plass til flere.

Bredt samarbeid

Men næringshagen vil mer enn det. – Vi samarbeider med en rekke miljøer for å stimulere til næringsutvikling av alle slag i Klæbu. Kommunen er en selvsagt partner, for eksempel om å kunne tilby store næringsarealer til industri og lager, sier Wik, og lanserer Klæbu som et godt alternativ til Trondheim. – Visste du at arealene på Tulluan, totalt 300 snart ferdig regulerte dekar, er bare 8 minutters kjøring fra Sandmoen?

Klæbu Næringshage tilbyr rimelige lokaler til bedrifter i oppstartsfasen. Lokalene i Klæbu sentrum huser et bredt utvalg bedrifter, her representert ved Terje Sjøli fra T2 Regnskap AS (t.v.), Hans Johannessen, Arild Torp fra Malermester Brøttensmo og Lervik AS, Robert Haugan fra H3IKT AS og Rolf Arne Borgen fra Nidelven Opplevelser AS.

Også kunnskapsmiljøene i Trondheim, nabo-kommuner og bedrifter er naturlige samarbeidspartnere. I år har næringshagen dessuten inngått samarbeid med Leiv Eiriksson Nyskaping (LEN) om å hjelpe mennesker med gode forretningsideer frem til egen virksomhet i distriktene, såkalt Distribuert Inkubator.

Felles interesser

Da Klæbu Næringshage nylig meldte seg inn i Næringsforeningen i Trondheim, var heller ikke det tilfeldig. – Vi har utvilsomt felles interesser og fordeler av å samarbeide, blant annet om næringsarealer, vei og næringsutvikling, mener Svein Rune Wik.

Samarbeid og mulighetstenking skal gi nyskaping i Klæbu, lover daglig leder Svein Rune Wik i Klæbu Næringshage.

FAKTA

Dette er Klæbu Næringshage:

1. Utviklingsmiljø for egne leietakere i Næringshagen, gjennom samlokalisering og tilrettelegging av et godt faglig og sosialt miljø.
2. Nyskaping og vekst, gjennom prosjekt- og forretningsutvikling, rådgivning og etablererbistand.
3. Samspill med teknologibaserte og innovative miljøer i Trondheim for å bygge opp lokale klynger av teknologiselskaper.
4. Samarbeid med eksisterende næringsliv for å skape aktiviteter, møteplasser og nettverk.
5. Samarbeid med Klæbu kommune, med basis i definerte oppgaver innen næringsutvikling.

Virksomheters samfunnsansvar

CSR (Corporate Society Responsibility) – det nye motebegrepet eller?

Vi leser stadig oftere om at virksomheter må forstå og ikke minst ta sitt samfunnsansvar. Er ikke samfunnsansvaret for en virksomhet primært å tjene sine eiere og er ikke alle uansett opptatt av å ivareta det samfunnet vi er en del av? Om ikke annet for at våre etterkommere skal få "overdratt" et samfunn med frisk luft, rent vann, gode levevilkår trygge jobber osv.?

Trondhjems Sparebank som er forløperen til SpareBank 1 Midt-Norge, ble stiftet i 1823. 39 menn møttes da for å tegne seg for bidrag til opprettelsen av en sparebank, til "Vindskibeligheds, Sparsommeligheds og Sædeligheds Befordring velgjørende Indretning". Dette må vel i høyeste grad kunne anses som samfunnsansvar – lenge før det begrepet antakelig var blitt moteord. I forhold til samfunnsnormen i 1823, lå det betydelig samfunnsansvar i denne etableringen og den må definitivt kunne sies å være i pakt med en "CSR-tenking" anno 1823.

Historisk sett har det de senere 10-år skjedd betydelige forandringer. Etterkrigstidens kompromiss mellom frihandel og sosiale hensyn kommer under press mot 1970-tallet. Økende liberalisering fører til at statene som sådan mister makt, kapitalstrømmene dereguleres, utenlandske direkteinvesteringer øker dramatisk og finansmarkedene slippes utenfor nasjonal politisk kontroll. Dette fører til at statene mister sin evne til å kontrollere næringslivet og til å beskytte innbyggerne mot økonomiske sjokk.

I dag er mer enn 50 av verdens 100 største økonomier styrt av transnasjonale selskaper (TNS) og de fem hundre største TNS står for 2/3 av verdenshandelen! Dette sier noe om

hvilken ufattelig stor innflytelse de store bedriftene har på "verden" som sådan, og ikke minst sier det også noe om hvilke muligheter disse virksomhetene har til å påvirke det samfunnet de er en del av i så vel positiv som negativ retning.

Med andre ord er betydelig makt flyttet fra offentlig styring til den private sfæren. Dette har satt søkelyset på behovet for at de private selskapene må ta et direkte og større ansvar for sin samfunnsrolle, og hele innretningen handler i stor grad om å ta tak i det som ligger bak bærekraftig utvikling. Brundtlandkommisjonen definerte denne til **"Utvikling som møter dagens behov uten å forringe generasjoners muligheter til å dekke sine behov", eller som EU har sagt "et begrep hvor selskapene integrerer sosiale og miljømessige hensyn i sin ledelse og i sine interaksjoner med sine interessenter på en frivillig basis, spesielt knyttet til begrepet bærekraftig utvikling"**.

I den globaliserte økonomien må m.a.o. den private økonomien definere sitt ansvar

langt ut over overskuddsmaksimering eller primært å tjene sine eiere.

CSR handler om selve driften av virksomheten og handler om å handle positivt ifht det som til enhver tid oppfattes som samfunnets store utfordringer, det være seg globalt, nasjonalt eller regionalt. For SpareBank1 Midt-Norge, er det viktig å ta det regionale perspektivet, og vi er nå i gang med å definere våre ambisjoner på kort og lang sikt i forhold til den omtalte "tredelte bunnlinje", den økonomiske, den sosiale og den miljømessige. Ut over den systematiske forbedringen vil banken i den nærmeste fremtid bli synlig gjennom en tydelig miljøstrategi og gjennom samfunnsaktiviteten med utgangspunkt i SpareBank 1 Fondet.

Miljøstrategien vil i første omgang bli synliggjort gjennom byggingen av nytt hovedkontor. Det gjelder både riveprosessen, byggeprosessen og faktisk bruk av energi og kvaliteten på innneklima. SpareBank 1 Fondet vil tilstrebe å vektlegge samfunnsdimensjonen i CSR når vi stiller krav til prosjekter.

Mange av de store bedriftene som StatoilHydro, Storebrand, DnBNOR mv. har satt temaet på kartet og leverer nå samfunnsregnskap. Tiden er nå kommet til at flere følger etter og i SpareBank 1 Midt-Norge er vi i full gang med å profesjonalisere dette arbeidet. Dette signaliserer vilje til å ta vårt ansvar i den regionen vi er en del av. CSR – Samfunnsansvarsaktiviteten er langsiktig og må stå seg både i økonomisk oppgangstider og i nedgangstider. Temaet har kommet for å bli, og vil forhåpentligvis prege flere og flere bedrifters aktiviteter i tiden som kommer!

Liv Malvik

AkvARENA Trøndelag

Havbruksmiljøet i Midt-Norge utgjør en komplett næringsklynge som skal bli verdens mest etterspurte. Da må det samarbeid til. Prosjektet Teknologi akvARENA Trøndelag er ledd i en storstilt, midtnorsk havbrukssatsing.

Midt-Norge har alt som skal til for å bli verdens mest attraktive havbruksmiljø. Det mener prosjektleder Trude Olafsen fra SINTEF Fiskeri og havbruk, fagrådsleder Per Johan Røttereng fra Rambøll Norge og styreleder Idar Schei fra AquaOptima AS.

– I Midt-Norge har vi alle forutsetninger for å skape et unikt nasjonalt og internasjonalt miljø for havbruk med salg av både teknologi og sjømat. Her har vi alle ledd i verdikjeden – dyktige havbruksselskaper langs kysten, innovative teknologiselskaper med internasjonale markeder, og tunge forsknings- og kunnskapsmiljøer. Det gjør det veldig lett å se for seg en totalpakke der vi sammen kan få til langt mer enn hver for oss.

Det sier seniorrådgiver Trude Olafsen i SINTEF Fiskeri og havbruk. Hun er hyret inn som prosjektleder for forprosjektet Teknologi akvARENA Trøndelag.

Felles utfordringer

Det er Næringsforeningen i Trondheim ved Fagråd havbruk som sammen med fylkeskommunene i Sør- og Nord-Trøndelag har tatt initiativet til prosjektet, som nå har fått innvilget 500 000 kroner fra Innovasjon Norge til et ARENA-prosjekt.

– I første omgang skal vi gjennomføre et forprosjekt der aktører fra alle deler av havbruksnæringen skal finne ut om det er aktuelt med et nærmere samarbeid i et hovedprosjekt, og hva fokuset i så fall bør være. Siden prosjektet involverer børsnoterte selskaper som er i en konkurranse-situasjon, skal vi samarbeide der vi kan og konkurrere der vi må, sier Olafsen.

Fra planer til praksis

Fagrådsleder i Næringsforeningen i Trondheim, Per Johan Røttereng fra Rambøll Norge, understreker viktigheten av den praktiske tilnærmingen. – Dette er praktisk klyngebygging. Vi kan bli bedre på felles utfordringer som rekruttering, kompetanseutvikling, markedsarbeid og generell erfaringsutveksling. Målet er å dele erfaringer og hjelpe hverandre fram på det tøffe internasjonale havbruksmarkedet.

Bred forankring

Prosjektet og samarbeidet har bred politisk og faglig forankring i Midt-Norge, blant annet gjennom Marin strategiplan for Trøndelag. – Det dreier seg i stor grad om å gjennomføre planer det allerede er bred enighet om. Aller viktigst er det imidlertid at næringa selv er med og ser nytten av det. Åtte av de tolv medlemmene i styringsgruppa representerer midtnorske havbruksbedrifter. I tillegg har vi med Norges Forskningsråd, Innovasjon Norge og fylkeskommunene. Dermed er vi sikret god kontakt også med det offentlige virkemiddelapparatet, sier Røttereng.

Han betegner prosjektet som en unik mulighet til å øke konkurransekraften til de trønderske bedriftene. – Vi har det vi trenger – motiverte bedrifter og en dyktig prosjektleder i Trude Olafsen. Vår søknad var én av de tre som kom gjennom ARENA-nåløyet – uansett bransje.

FAKTA

Om Teknologi akvARENA Trøndelag

ARENA-prosjektet Teknologi akvARENA Trøndelag er et samarbeid mellom Næringsforeningen i Trondheim ved Fagråd havbruk og fylkeskommunene i Sør- og Nord-Trøndelag. I prosjektet samarbeider teknologi-leverandører som utvikler og selger teknologi til kunder over hele verden, og lakseprodusenter som produserer fisk for salg verden over, og som også er teknologileverandørenes kunder. Forprosjektet har fått innvilget 500 000 kroner til et samarbeid som skal operasjonalisere strategiene og ta ut det potensialet som har blitt avdekket gjennom Marin Strategiplan for Trøndelag (se under).

Kilde: Søknaden om forprosjektet
Teknologi akvARENA Trøndelag

Om ARENA

ARENA er et samarbeid mellom Forskningsrådet, SIVA og SND, og skal stimulere regionale næringsklynger til å legge vekt på innovasjon og produktutvikling. Programmet tilbyr faglig og finansiell støtte til å etablere ARENA-nettverk, og skal bidra til læring i innovasjonsprosesser og utvikling av næringsmiljøene. Forsknings- og utdanningsmiljøer ved både universiteter og høyskoler, samt flere andre private og offentlige aktører deltar.

Kilde: Innovasjon Norge

Marin Strategiplan for Trøndelag

Marin strategiplan for Trøndelag er resultat av en bred prosess der fiskeri- og havbruksbedrifter, utstyrsprodusenter, forsknings- og undervisningsinstitusjoner, offentlig forvaltning, organisasjoner og finansieringsinstitusjoner har deltatt. Høsten 2006 ble planen ferdigstilt og politisk behandlet av begge fylkeskommunene på Fylkestinget. To av de viktigste strategiene peker på potensialet for teknologiutvikling og lakseoppdrett.

Kilde: Søknaden om forprosjektet Teknologi akvARENA Trøndelag

Bredt samarbeid

Styringsgruppen for Teknologi akvARENA Trøndelag består av aktører i den marine klyngen fra begge trøndelagsfylkene og fra det offentlige virkemiddelapparatet. Medlemmene er: Idar Schei, AquaOptima AS (styreleder) Jens Christian Hernes, AkvaGroup AS Roald Dolmen, Midt-Norsk Havbruk AS Jørund Larsen, FHL Havbruk Sigurd Bjørge, fylkeskommunene i Sør- og Nord-Trøndelag Per Johan Røttereng, Næringsforeningen i Trondheim Marit Aursand, SINTEF Fiskeri og havbruk AS Lars Andre Dahle, NFR og Innovasjon Norge Magne Volden, Innovasjon Norge Noralf Rønningen, Aqualine AS Bjørn Karlsen, Erling Haug AS Stig Nidar Selvåg, Lerøy Midnor AS Anders Sæther, Marine Harvest ASA

Kilde: Innovasjon Norge

Ready to print

Hefter • Rapporter • Manualer • Plakater • DMer • Etc

CopyCat®

Avd. Trondheim
Kongensgate 30
Tlf. 73 52 37 30

Effektive avfallsløsninger for byens næringsliv

Ta kontakt for en uformell prat – ring 815 52 300

RETURA®

ET MILJØ I BALANSE

www.retura.no

Husleielov i endring

Et forslag til endringer i husleieloven innebærer en rekke endringer leiere og utleiere av næringseiendom bør være oppmerksom på. De viktigste endringene har imidlertid betydning bare for nye kontrakter, mens rettigheter og plikter i eksisterende leieforhold ikke berøres.

:AV THOMAS LIDAL JAMNE

Soria Moria og næringslokaler

Endringen er et ledd i Regjeringens Soria Moria-erklæring, hvor man lovet å gjennomgå husleieloven for å sikre at boligpolitiske målsetninger nås. De foreslåtte endringene har derfor som formål å styrke forbruker-vern, dvs. de som leier sin egen bolig.

Husleieloven gjelder imidlertid også for næringslokaler og slik forslaget fremstår i dag, vil altså næringslokaler bli berørt på lik linje med boliger. Partene i løpende leieforhold må derfor være oppmerksomme på eventuell revidering av kontraktspraksis for å beholde balanseforholdet mellom leietaker og utleier. Virkningen for etablerte avtaler vil være begrenset.

Tidsbestemt avtale – oppsigelse

Den mest sentrale endringen er at leietaker eventuelt gis anledning til å si opp en tidsbestemt ("uoppsigelig") leieavtale.

Dagens husleielov innebærer at tidsbestemte leiekontrakter ikke kan sies opp – de gjelder frem til leietiden løper ut. Som kjent er de fleste leieavtaler for næringslokaler i dag tidsbegrensede (f eks 5 år samt en opsjon på ytterligere 5 år er et vanlig eksempel). Leietaker kan for så vidt flytte fra lokalene, men må da enten skaffe en fremleietaker eller akseptere og bare betale leien selv om lokalene ikke brukes.

Den eneste begrunnelsen fra lovgivers side er at mange leietakere i dag feilaktig tror at de kan si opp også en tidsbestemt leieav-

tale. De blir dermed avhengige av utleiers godvilje for å komme ut av leieforholdet før tiden er utløpt.

Departementets høringsnotat innebærer imidlertid riktignok at man i næringsforhold kan inngå annen avtale, dvs. at en tidsbestemt kontrakt fortsatt kan sies opp. For utleierne innebærer dette uansett en utfordring da man vil falle tilbake på den nye lovens regler om utvidet rett til oppsigelse, dersom leietaker ikke aksepterer en annen løsning i leiekontrakten. Retten til å fravike loven i kontrakt har naturligvis bare en reell verdi dersom motparten er enig.

Varsel om indeksregulering

Lovforslaget inneholder også et forslag om at indeksregulering av leien tidligst

kan varsles tre måneder før iverksetting. Formålet med varslingsreglene er at endringen ikke skal komme som en overraskelse på leietaker som skal kunne forberede seg på endringen i rimelig tid før iverksettingen. Dette hensynet gjør seg mindre gjeldende i næringsforhold og utleier vil derfor også kunne gjøre unntak fra dette, slik at utleier allerede kan varsle leieregulering i kontrakten.

Diverse øvrige endringer

Lovforslaget innebærer også at det kan avtales at leietaker betaler for utgifter til vann der vannutgiftene er avhengige av forbruk.

Vedlikeholdsreglene blir også spesifisert, slik at utleier nå kan få ansvar for anskaffelse av brannvarslings- og brannsløkkingsutstyr. Leietaker har imidlertid ansvar for funksjonskontrollen. Loven vil også si uttrykkelig at det kan avtales at leier har ansvar for utbedring av tilfeldig skade. Det fremgår ikke i dag, men er for så vidt allerede tilfellet.

Felleskonto for samling av depositum til-lates ikke i det nye forslaget; hvert enkelt leieforhold skal ha en separat konto. Dette vil innebære noe mer administrasjon for utleier.

Utleier mister også retten til å få utbetalt skyldig husleie fra denne kontoen uten at leietaker varsles på forhånd. Da kan imidlertid leietaker protestere og utleier blir tvunget til å gå til søksmål.

Markedsføring av din bedrift gjennom NiT

Vi i NiT får ofte spørsmål om vi kan være med på å markedsføre våre medlemsbedrifter og arrangement i regi av disse.

Vi har begrensede muligheter til direkte markedsføring, men her skal vi i hvert fall fortelle om noen av mulighetene. Først og fremst har vi MidtPunkt, som du sitter med nå. Utover annonser i bladet finnes det også mulighet for annonseinnstikk. Alle nye medlemmer blir nevnt i bladet, med mulighet for å få med en kort beskrivelse av virksomheten. Vi har også artikler som presenterer bedrifter som på en eller annen måte har gjort seg bemerket eller som passer inn i forhold til tema for nummeret.

På nettsidene våre legger vi gjerne ut info om arrangementer i våre medlemmers regi.

NiT's viktigste arena, og dermed vårt viktigste verktøy for medlemmenes markedsføring er Møteplassen. Alle våre møter gir anledning til direkte kontakt mellom kunder og leverandører. I tillegg er deltagelse i Fagråd og bransjenettverk en utmerket måte å komme i kontakt med potensielle kunder og leverandører. I samarbeid med Møteforum arrangerer vi speed-dating, der hele poenget med møtet er å få innkjøpere og tilbydere i dialog. Vi legger også til rette for tjeneste- og produktpresentasjon i dedikerte seminarer og i Fredagsforum.

NiT's samarbeidspartnere er viktige støttespillere, og får til gjengjeld mer direkte profilering gjennom egne møter og logo på NiT's publikasjoner og elektronisk kommunikasjon. Dagens fem samarbeidspartnere er Sparebank 1 Midt-Norge, KPMG, Pretor Advokat, Adecco og Fokus bank, og det er åpent for at flere bedrifter kan delta i dette samarbeidet.

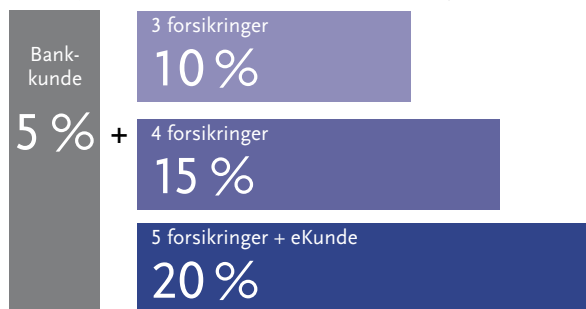
Dersom noe av dette høres interessant ut for deg og din bedrift hører vi gjerne fra deg på firmapost@trondheim-chamber.no.

NYHET! Spar inntil 25 % på forsikringene dine.

Så mye kan du spare på forsikringene:

Gjelder skadeforsikring. En av forsikringene må være bil-, hjem- eller husforsikring.

Samler du alt hos oss – både bank og forsikringsforhold – oppnår du våre beste fordelsrabatter.

Å samle alt på ett sted lønner seg på andre måter også. Du får blant annet kun ett kontaktpunkt å forholde deg til, enten det gjelder sparing, finansiering, forsikring eller betalingsløsninger.

Du oppnår mange fordeler ved å samle alt hos oss.

Ring oss i dag på 07300 så får du vite mer.